

Srovnání pylového záznamu a vegetace na vybraných lokalitách v Čechách

Na úvod mého posudku je slušností poznamenat, že téma této bakalářské práce je značně vzdálené mé specializaci, proto se necítím být příliš kompetentní ji posuzovat z přísně odborného hlediska. Následující řádky by tedy měly být chápány jako možná ne zcela vyvážený pohled „odvedle“, kdy mnohé moje neporozumění textu není nutně chybou autorky, ale spíše mým nedostatečným rozhledem v paleobotanických oborech.

Cíle, jež si autorka vytkla, byly na bakalářskou práci poměrně rozsáhlé: pomocí literární rešerše se seznámit s moderními interpretačními metodami pylové analýzy – tzv. moderních a historických analogů a vyzkoušet si jednu z takových interpretací na vlastnoručně sebraném, i když nikoliv vlastními silami určeném pylovém materiálu ze tří lokalit. K tomuto účelu autorka srovnávala pylové profily z odebraných mechových pastí s aktuální pokryvností vegetačních komponent v různě velkých snímkaných kruhových plochách. Pro analýzu vegetačních formací bylo použito prostředí GIS, i když poněkud bez vztahu k ostatním částem práce.

Práce má klasickou strukturu a graficky je dobře a přehledně upravena, formulace jsou ve většině případů dobře srozumitelné, takže je možné na úvod shrnout, že autorka zvládla základy psaní odborného textu. Při podrobném čtení ovšem již vyvstanou některé formální nedostatky, jako například neznalost interpunkce a pravidel shody podmětu s přísudkem (možná však zde šlo o cílený pokus o vymýcení psaní koncového –y v přísudcích po vzoru slovenštiny), odlišné citace v textu a seznamu literatury (např. Ložek 1973 vs. 1974, Davis et al. 1984 vs. 1991, Kubát et al. 2002 vs. Kubát 2002, chybějící Losvik 1988) a nejednotné psaní zejména knižních titulů v seznamu; občasná překlepy jsou i v latinských názvech rostlin (*Deschampsia caespitosa*, *Arhenatherion*, *Heliathus annua*, *Calamagrostis epigeios*, *Achillea millefolium*, *Ranunculaceae*). Z drobností věcného charakteru mohu jako příklad zmínit např. nešťastnou formulaci přejatého tvrzení Schwarze (str. 6, odst. 3) o početném zastoupení *Populus tremuloides* v dnešních lesích (z evropského pohledu samozřejmě irelevantní); v Příloze 5 je nesmyslné udávat odhadovanou rozlohu „krajinných kategorií“ (v rádech až stovek hektarů) s přesností na cm^2 .

K práci mám však i zásadnější otázky k vysvětlení a diskusi:

- První je asi moje nepochopení: v rešeršní kapitole „Historické analogy“ jsem se nedopátral vysvětlení, o co se vlastně jedná, namísto toho je podrobně pojednáno o změnách ve vegetaci a krajině za dobu lidského působení.
- Ad 3.1 – výběr lokalit: klíčem měla být přítomnost rašeliníků (jen podotýkám, že jiný rod rašeliníku než *Sphagnum* není, i když formulace sugeruje opak) a vhodných sedimentů pro poskytnutí pylových vzorků. Domnívám se, že takových lokalit je na našem území více než tři vybrané, klíč byl tedy patrně jiný.
- Ad 3.2 – vegetační mapování: popis metodiky mi přijde nedostatečný a bez jasného vztahu k prezentovaným výsledkům. Jednak se zdráhám uvěřit, že na kruhových plochách o poloměru 100 a 500 m (tedy asi 3, resp. 79 ha) byly pořizované klasické fytoecnologické snímky Braun-Blanquetovou metodou. Pro kruh s poloměrem 2 km již připouštíte „zachycení dominant“ – co tím však bylo přesně myšleno? Byly dominanty zaznamenávány s ohledem na možnosti rozlišení „pylových taxonů“?
- Ad 3.3 – mechové pasti: oněch 100 cm^2 rašeliníku bylo odebíráno ze středu koncentrických ploch? (Jaký je vztah k označenému „budoucímu místu sběru v předchozí kapitole“?)

- Ad 3.4 – mapové podklady: zde se bezpochyby naskýtalý zajímavé možnosti srovnání provedených vegetačních/formačních snímků s analyzovanými ortofotomapami (jak byly tyto staré? – recentní není příliš přesný údaj)
- Ad 3.5 – vyhodnocení: co je myšleno termínem „grafické srovnání pylů stromového a bylinného patra s vegetačními snímky“? Jak jste překódovávala Braun-Blanquetovu škálu (3.2) na procentická zastoupení? Není použití nevážených procentických podílů druhů s vysokou produkcí pylu do analýz spolu s neváženými procentickými zastoupení pokrývností poněkud nevhodné ve světle skutečností, prezentovaných v rešeršních kapitolách?
- K výsledkům vegetačního snímkování: výsledky jsem v práci nikde nenalezl, namísto toho je pouze slovně popisováno hrubě odhadované zastoupení dominant (s použitými termíny jako : „objevily se“, „nachází se“, „převládají“ atd.). Jak vypadají hrubá data z vegetačních snímků jednotlivých plošných kategorií?
- K vyhodnocení pylových vzorků: u většiny pylových taxonů nedokážu prezentované informace posoudit, zarazila mě pouze jednoznačná interpretace triletých spor jakožto spor mechorostů, dokonce pak s úvahou o tom, že by mohly pocházet z odebíraných rašeliníků. Mnoho spor mechorostů není triletých (ačkoliv zrovna *Sphagnum* ano, ale druhy tohoto rodu jsou zase poměrně velmi málo plodné), nemohlo jít třeba o *Pteridium* či *Lycopodium*?
- Ve výsledcích a diskusi postrádám pokus o nějakou kvantifikaci, přepočtu použitého „moderního analogu“ na aktuální složení vegetace. Předpokládám (i když nevím), že autoři, kteří se problémem zabývali a z jejichž prací byla čerpána rešerše, se o něco takového pokoušeli?
- Jednověťý závěr, tvrdící že práce nastínila možnosti šíření pylů v krajině, mi příliš nekoresponduje s celým předchozím obsahem

Z předchozích otázek vyplývá, že v použité metodice, prezentaci zjištěných výsledků i vyvozených závěrech nacházím poměrně podstatné problémy, z nichž doufejme mnohé budou rozptýleny a vysvětleny během obhajoby. Přesto nechci práci hodnotit přísně – diplomantka se bezpochyby naučila mnohé z moderních paleobotanických metod sběru dat i jejich vyhodnocení a sepsala odborný text, o němž je možné přinejmenším smysluplně diskutovat. Domnívám se proto, že tím byly požadavky na diplomovou práci bakalářského stupně splněny a práci **doporučuji k obhajobě** a navrhuji v případě velmi dobré obhajoby hodnocení stupněm **velmi dobře**.